

РЕШЕНИЕ

№ 6683

гр. София, 28.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 51 СЪСТАВ, в публично заседание на
шести февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ИВЕТА В. И.

при участието на секретаря ДИАНА АЛ. И.
като разглежда докладваното от ИВЕТА В. И. Гражданско дело №
20221110126628 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Предявени са от Р. И. Н. и от Д. С. Н. против [институция] кумулативно субективно активно съединени отрицателни установителни искиове с правно основание чл. 439, ал. 1, вр. чл. 124, ал. 1 ГПК за признаване за установено в отношенията между страните, че ищците не дължат на ответното дружество сумата от по 655,34 лева, представляваща главница за наемна цена за ползването на недвижим имот съгласно извлечение от счетоводните книги, сумата от по 107,61 лева, представляваща лихва за забава за периода от 01.09.2009 г. до 31.08.2012 г., ведно със законната лихва за забава върху главницата, считано от 10.09.2012 г. до окончателното изплащане на вземането, както и сумата от по 48,60 лева, представляваща разноси по делото (равняваща се на по 1/3 част от разноските), за които суми по ч. гр. дело № 41958/2012 г. по описа на Софийски районен съд, 78-ми състав е издаден изпълнителен лист от 12.09.2012 г., въз основа на който е образувано изпълнително дело № [№]/2021 г. по описа на ЧСИ Н.М. с рег. № [№] на КЧСИ и с район на действие Софийски градски съд, поради новонастъпило обстоятелство – погасяване на правото на принудително изпълнение на вземанията поради изтичане на погасителна давност.

Ищците твърдят, че в хода на производството по ч. гр. дело № 41958/2012 г. по описа на Софийски районен съд, 78-ми състав, въз основа на влязла в сила заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 ГПК срещу тях и в полза на ответника е издаден изпълнителен лист от 10.09.2012 г., с който същите са осъдени да заплатят – разделно и поравно на [институция] следните суми: сумата от по 655,34 лева – всяка от ищците, представляваща парично вземане за наемна цена за ползването на недвижим имот съгласно извлечение от счетоводните книги, сумата от по 107,61 лева всяка, представляваща лихва за забава за периода от 01.09.2009 г. до 31.08.2012 г., ведно със законната лихва за забава върху главницата, считано от 10.09.2012 г. до окончателното изплащане на вземането, както и 147,58 лева, представляваща разноси по делото. Посочва се, че въз основа на изпълнителния лист и за събиране на удостоверените в същия вземания, по молба на ответника е образувано изпълнително дело № 13596/2012 г. по описа на ЧСИ Н.М., а след прекратяването му на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК, на 20.10.2021 г. същото е преобразувано в изп. дело № 6197/2021 г. по описа на ЧСИ М.. Р. Н. и Д. Н. твърдят, че не

дължат процесните вземания поради погасяването им по давност, започнала да тече от момента на влизане в сила на заповедта за изпълнение и изтекла към датата на образуване на настоящото производство. Намират за приложим към вземанията тригодишния давностен срок по чл. 111, б. „в“ ЗЗД, доколкото се касае за периодични плащания – наемни вноски за ползването на недвижим имот, които не са установени със съдебно решение, а със заповед за изпълнение. Считат, че молбата за издаване на изпълнителния лист не е от естество да прекъсне давностния срок, а към момента на депозиране на молбата за образуване на изпълнителното дело от месец октомври 2021 г. давността вече е била изтекла. По тези съображения ищците отправят искане за уважаване на исковите претенции. Претендират разноски.

В депозирания в срока по чл. 131, ал. 1 ГПК писмен отговор ответното [институция] оспорва предявените искове като неоснователни, намирайки, че процесните изпълнителни дела са образувани въз основа на годно изпълнително основание – изпълнителен лист от 12.09.2012 г., издаден в хода на производството по ч. гр. дело № 41958/2012 г. по описа на СРС. Излага доводи, че въз основа на изпълнителния лист и по молба от 13.10.2012 г. на ответника, в качество то му на взыскател, за събиране на процесните вземания първоначално е образувано изпълнително дело № 13596/2012 г. по описа на ЧСИ Н.М.. В хода на този изпълнител процес на длъжниците Р. Н. и Д. Н. са връчени покани за доброволно изпълнение на 09.10.2012 г., а с разпореждане на съдебния изпълнител от 06.10.2017 г. е насрочен опис на движимите вещи на настоящите ищци, в качеството им на длъжници, което действие е довело до прекъсване на давността за процесните вземания съгласно чл. 116, б. „в“ ЗЗД. Такъв резултат има и постъпването на 16.11.2017 г. на сумата от 40 лева вследствие от осъществени изпълнителни действия, с която частично е погасено задължението на Р. Н.. Ответникът изяснява, че от ищцата Д. Н. не са постъпвали плащания към взыскателя за погасяване на вземанията. Твърди, че поради настъпила перемпция на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК – по силата на закона поради непоискани от взыскателя изпълнителни действия, които да бъдат извършени в продължение на две години, първоначалното изпълнително дело е прекратено, след което на 05.10.2021 г. е образувано изпълнително дело № 6197/2021 г. по описа на ЧСИ М.. Счита, че прекратяването на първия изпълнителен процес не влияе върху давността на вземанията, но с образуването на втория във времето същата е прекъсната. Таково действие е и налагането на заповед върху вземанията на длъжниците Д. Н. и Р. Н. при третото за процеса лице [фирма] с разпореждане на съдебния изпълнител от 09.03.2022 г., в резултат от което няма постъпили плащания. Ответникът счита, че давностният срок за събиране на процесните вземания не е изтекъл, тъй като от датата на влизане в сила на заповедта за изпълнение до образуване на настоящото производство са извършвани множество действия от естество да прекъснат давността. С тези доводи [институция] отправя искане за отхвърляне на предявените искове.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено от фактическа страна следното:

Между страните не спори, а и от приетите по делото писмени доказателства се установява, че в хода на производството по ч. гр. дело № 41958/2012 г. по описа на Софийски районен съд, 78-ми състав в полза на ответното [институция] и срещу Д. С. Н., Р. И. Н. (ищците по делото) и Красимира И. Н. е издаден изпълнителен лист от 12.09.2012 г., с който е разпоредено Д. С. Н., Р. И. Н. и Красимира И. Н. да заплатят на кредитора – разделно, следните парични вземания: сумата от по 655,34 лева – всяка от тях, дължима съгласно извлечение от счетоводните книги, сумата от по 107,61 лева всяка, представляваща лихва за забава за периода от 01.09.2009 г. до 31.08.2012 г., ведно със законната лихва за забава върху главницата, считано от 10.09.2012 г. до окончателното изплащане на вземането, както и 147,58 лева, представляваща разноски по делото – разделно и по равно от всеки от длъжниците. Изпълнителният лист е издаден на основание подлежаща на

изпълнение заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК – извлечение от счетоводните книги, обективизиращо справка за дължимите суми за наем и такса битови отпадъци за нает обект – жилище - ап. 141, находящ се на адрес: [адрес] за периода месец септември 2009 г. – месец юли 2012 г.

Не е спорно, а и от представения и приет по делото препис от изпълнително дело № 20128410413596/2012 г. по описа на ЧСИ Н.М. с рег. № [№] на КЧСИ и с район на действие Софийски градски съд следва, че последното е образувано по молба на вискателя [институция] с вх. № 209286/03.10.2012 г. въз основа на процесния изпълнителен лист от 12.09.2012 г. за събиране на материализираните в него вземания и по разпореждане на съдебния изпълнител от 03.10.2012 г. От съдържанието на молбата (приета като част от изпълнителното дело) се изяснява, че вискателят е поскал проучване на имуществото на длъжниците и насочване на изпълнителните действия върху установеното такова, насрочване на опис на движимите вещи на длъжниците, както и налагане на заповор по банковите им сметки в изброени търговски банки. На основание чл. 18 ЗЧСИ [институция] е възложило на съдебния изпълнител правата по законовия текст, както и правото да определя начина на изпълнение.

Установява се, че на длъжниците Р. И. М. и Д. С. Н. са връчени покани за доброволно изпълнение на 09.10.2012 г.

Съдържащите се в изпълнителното дело материали, в частност и представеното по делото удостоверение с изх. № 065668/19.08.2022 г. от ЧСИ Н.М., сочат, че в хода на изпълнителния процес, със заповорно съобщение с изх. № 271199/03.10.2012 г. на ЧСИ, адресирано до третото за процеса лице „Оникс ГБ“ ООД е наложен заповор върху получаваното от длъжника Р. И. Н. трудово възнаграждение от търговското дружество. Съобщението е получено от адресата на 10.10.2012 г.

Със заповорно съобщение с изх. № 271554/03.10.2012 г. на ЧСИ, адресирано до [фирма], е наложен заповор върху вземанията по банковите сметки, открити в търговската банка на името на длъжника Р. Н.. В отговор, с писмо с вх. № 252518/06.11.2012 г. третото задължено лице уведомява съдебния изпълнител, че длъжникът Р. Н. има открити сметки в ЦКБ АД, които са блокирани до пълния размер на сумата, посочена в заповорното съобщение – 1 021,05 лева, като към настоящия момент сметките са без авоари и по същите има наложени предходни заповори по други изпълнителни дела.

Изяснява се, че със заповорно съобщение с изх. № 271567/03.10.2012 г. е наложен заповор върху вземанията на длъжника Р. Н. по открити банкови сметки в [фирма]. С писмо с вх. № *****/08.11.2012 г. търговската банка уведомява съдебния изпълнител, че откритата на длъжника разплащателна банкова сметка в [фирма] е блокирана и при постъпване на средства по същата ще се пристъпи към изпълнение на заповора. Заповорът е вдигнат по разпореждане на съдебния изпълнител от 10.10.2012 г., получено от третото задължено лице на 18.10.2012 г.

С разпореждания на ЧСИ Н.М. от 04.11.2015 г. и от 06.10.2017 г. са насрочени описи на движимите вещи на длъжника Р. И. Н., които ще бъдат проведени, съответно на 01.12.2015 г. и на 30.11.2017 г.

Установява се, че в отговор на изпратено заповорно съобщение, с писмо от 05.10.2012 г. с вх. № 244698/31.10.2012 г. [фирма] посочва, че признава вземането, върху което е наложен заповор по банковата сметка на длъжника Д. С. Н., открита в търговската банка, за основателно, но дължимите суми не могат да бъдат преведени поради липсата на авоари, като и, че върху сметката има наложени заповори по други изпълнителни листове.

Със заповорно съобщение с изх. № 271592/03.10.2012 г. ЧСИ Н.М. налага заповор върху вземанията на длъжника Д. С. Н. по банковите й сметки в [фирма]. Съобщението е получено от адресата на 05.10.2012 г., като в отговор, с писмо с вх. № 258151/09.11.2012 г.

търговската банка уведомява ЧСИ, че има открита разплащателна сметка с титуляр длъжника Д. Н., която е блокирана на основание настоящия заповор, като същата е без авоар.

С постановление на ЧСИ М. от 24.06.2013 г. изпълнителното производство по изпълнително дело № 3596/2012 г. по описа му по отношение на третия длъжник Красимира И. Н. е приключено, поради изплащане на припадащата ѝ се част от задължението по делото.

С постановление на ЧСИ М. от 11.06.2021 г. изпълнителното производство по изп. дело № 3568/2012 г. по описа му по отношение на длъжниците Р. И. Н. (вписана като М.) и Д. С. Н. е прекратено на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК, като е постановено вдигане на наложените заповори.

Страните не спорят, а и от материалите, съдържащи се в представения и приет по делото заверен препис от изпълнително дело № [№]/2021 г. по описа на ЧСИ Н.М. следва, че последното е образувано по молба с вх. № *****/05.10.2021 г. на [институция] за събиране на вземанията, удостоверени в изпълнителен лист от 12.09.2012 г., издаден по ч. гр. дело № 41958/2012 г. по описа на СРС, срещу длъжниците Д. С. Н. и Р. И. Н. и по разпореждане на съдебния изпълнител от 05.10.2021 г. С молбата вискателят е поискал да бъде извършен опис на движимото имущество на длъжниците, наложен заповор върху трудовите им възнаграждения/пенсии, банкови сметки или други вземания, а на основание чл. 18 ЗЧСИ на съдебния изпълнител е възложено проучване на имущественото състояние на длъжниците и определяне начина на изпълнение.

Изяснява се, че в хода на така образуваното изпълнително производство, със заповорно съобщение с изх. № 019081/09.03.2022 г., получено от адресата на 11.03.2022 г., е наложен заповор върху вземанията на длъжника Р. Н. по банковите ѝ сметки, открити в [фирма]. С писмо от 16.03.2023 г. търговската банка уведомява съдебния изпълнител за налагане на заповора по откритата банкова сметка при липсата на средства по същата за изпълнението на заповора. По разпореждане на ЧСИ М. от 30.05.2022 г. заповорът е вдигнат.

Със заповорно съобщение с изх. № 019083/09.03.2022 г., получено от адресата на 11.03.2022 г. е наложен заповор върху вземанията на длъжника Д. С. Н. по банковата ѝ сметка, открита в [фирма]. С писмо от 17.03.2023 г. търговската банка уведомява съдебния изпълнител за налагане на заповора по откритата банкова сметка на длъжника, по която постъпва пенсията на лицето над установения размер на минималната работна заплата, както и, че върху вземанията по сметката има наложен предходен заповор.

Съгласно издадено от ЧСИ Н.М. удостоверение с изх. № *****/19.08.2022 г. по изпълнително дело № 6197/2021 г. по описа му няма постъпили плащания на суми.

За изясняване на делото от фактическа страна, с оглед твърденията и на двете страни за извършени плащания за погасяване на суми по процесния изпълнителен лист, както и данните за това, следващи от отразеното на гърба на изпълнителния лист, приложен към представения заверен препис от изпълнително дело, е допусната и изслушана съдебносчетоводна експертиза, заключението по която съдът кредитира като компетентно и обосновано, изготвено при анализ на събраните по делото доказателства и при проверка на относимите документи от частния съдебен изпълнител, отговорило последователно на поставените задачи и останало неоспорено от страните. Експертизата изяснява, че в хода на образуваното изпълнително дело № 13596/2012 г. по описа на ЧСИ Н.М. за събиране на сумите по процесния изпълнителен лист от 12.09.2012 г. размерът на задълженията на длъжниците Р. Н. и Д. Н. (настоящите ищци), определен от ЧСИ, е от по 1 016,43 лева, която сума включва задълженията по изпълнителния лист в размер от по 655,34 лева за главница, от по 107,61 лева лихва за забава и от по 48,60 лева – разноси по делото, както и сумата от по 204,88 лева – разноси по изпълнителното дело – такси по т. 1, т. 5 и т. 26 от Тарифата и юрисконсултско възнаграждение. Изяснено е, че законна лихва върху главницата, считано от 10.09.2012 г., не е начислявана. Съгласно констатациите в

заклучението са налице плащания единствено по отношение на длъжника Р. Н., като последното такова е от 16.11.2017 г., но не и по отношение на длъжника Д. Н.. Общият размер на платените задължения възлиза на 323 лева, от които на вискателя [институция] е преведена сумата от 280,81 лева, а на ЧСИ за такси по чл. 26 от Тарифата - сумата от 42,19 лева. Експертизата посочва, че по новообразуваното изпълнително дело няма плащания от страна на длъжниците. Останалите непогасени чрез плащане вземания са – за ищцата Р. Н. в общ размер от 693,43 лева, от които към [институция] сумата от 611,74 лева – главница, а за ищцата Д. Н. в общ размер от 1 016,43 лева, от които дължими към [институция] 892,55 лева., включваща непогасена главница от 655,34 лева, лихва за забава от 107,61 лева, разноски по листа от 48,60 лева и юрисконсултско възнаграждение в хода на изп. процес в размер от 81 лева, при последователност на извършените погасявания на суми чрез плащанията за длъжника Р. Н., определена от вещото лице в поредност: разноски, лихва и главница.

При така приетата за установена фактическа обстановка, съдът достига до следните правни изводи:

Предявени са отрицателни установителни иски с правно основание чл. 439, ал. 1, чл. 124, ал. 1, вр. ГПК – при условията на субективно активно съединяване помежду им.

Съгласно разпоредбата на чл. 439, ал. 1 ГПК длъжникът в изпълнителния процес може да оспорва чрез иск изпълнението. По своята правна същност този отрицателен установителен иск е проявна форма на защита на длъжника в производството по индивидуално принудително изпълнение срещу материалноправната му незаконосъобразност. Последният има за предмет оспорване на вземането, материализирано в изпълнителния лист и може да бъде основан единствено на факти, настъпили след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание и водещи до погасяване на възникналото и претендирано право на вискателя или на отговорността на длъжника – арг. ал. 2 на същия законов текст.

С оглед изложеното и предвид конкретното основание за недължимост на процесните вземания, на което ищците основават исковите си претенции, в доказателствена тежест на последните е да установят правния си интерес от търсената защита – отричане на вземанията, като докажат наличието на твърдяната форма на извънпроцесуално поведение на ответното дружество, свързана с претендиране на процесните вземания – висящо изпълнително дело, периода – начален и краен момент на давността и активната си процесуална легитимация в процеса – качеството си на длъжници на вземанията по процесния изпълнителен лист.

При установяване тези обстоятелства, в тежест на ответника е да докаже, че претендираните от него и оспорени от ищците вземания съществуват, конкретно чрез установяване наличието на основания, довели до спиране/прекъсване на давностния срок.

Между страните не спори, а и по делото се установи, че за събиране на вземанията по процесния изпълнителен лист от 12.09.2012 г. по молба на кредитора [институция] е образувано и висящо изпълнително дело № [№]/2021 г. по описа на ЧСИ Н.М. с рег. № [№] на КЧСИ и с район на действие Софийски градски съд. Същевременно, с отговора на исковата молба, депозиран по настоящото дело, ответникът оспорва основателността на исковите претенции, с доводи, насочени към установяване съществуването на вземанията по процесния лист, с оглед наличието на конкретни действия, довели до прекъсване на давностния срок.

Наличието на висящ изпълнителен процес, страни по който са съответно, в качеството на вискател ответното [институция] и ищците Р. Н. и Д. Н. – в качеството си на длъжници, имащ за предмет събиране на вземанията спрямо същите, удостоверени в процесния изпълнителен лист, съответно предприетата форма на защита от ответната страна спрямо предявените иски, насочена към отричане на процесните вземания в тяхната цялост,

свидетелства за правния интерес на ишците от предявяване на отрицателни установителни искове и за тяхната активна материалноправна легитимация в процеса.

Същевременно обаче доказателствата по делото – приобщените писмени материали, както и заключението на вещото лице по съдебносчетоводната експертиза сочат, че за погасяване на задълженията на Р. И. Н. по процесния изпълнителен лист, в хода на производството по изп. дело № 3596/2012 г. по описа на ЧСИ Н.М., е събрана сума в общ размер от 323 лева, от която по сметка на вискателя [институция] са постъпили 280,81 лева, обстоятелство, неоспорено от страните. Предвид така осъщественото погасяване чрез плащане на част от сумите по изпълнителния лист, представляващи задължения на ищцата Р. Н. и при спазване на установената поредност в чл. 76, ал. 2 ЗЗД, съдът приема, че за тази ищца не е налице правен интерес да отрича дължимостта на вземанията, които вече са били погасени в рамките на проведеното изпълнително производство и конкретно на сумата от 43,60 лева - част от платената главница в размер от 655,34 лева, сумата от 107,61 лева – лихва за забава и сумата от 48,60 лева присъдени разноски. Целта на производството по реда на чл. 439 ГПК е да бъде осъществена защита на длъжника от провеждане на принудително производство спрямо него, като в настоящия случай се касае за вече приключило принудително събиране на сумата в общ размер от 280,81 лева, в който смисъл е и разяснението, дадено в Определение № 40/25.01.2018 г. по ч. гр. дело № 4750/2017 г. по описа на ВКС, III г. о. Ето защо, производството следва да бъде прекратено за вече погасените чрез плащане суми и същото да продължи за разглеждане на останалата част от претенциите – по иска на ищцата Р. Н. в частта, с която се отрича главницата, удостоверена в изпълнителния лист и останала непогасена чрез плащане, в размер на сумата от 611,74 лева, както и по иска на ищцата Д. Н. в неговата цялост.

В настоящия случай ишците оспорват вземанията с твърдението за погасяването им по давност, започнала да тече след издаване на процесния изпълнителен лист и изтекла преди образуване на настоящото производство.

От систематичното тълкуване на разпоредбите на чл. 110 и чл. 118 ЗЗД следва изводът, че погасителната давност е законоустановен период от време, през който носителят на едно вземане бездейства и с изтичането на който последният губи възможността да получи защита на правото си чрез средствата на държавната принуда.

По делото се изясни, че процесните, оспорени от ищеца вземания са удостоверени в изпълнителен лист, издаден по реда на чл. 416 ГПК – въз основа на заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК.

Уредено като строго формално заповедното производство по чл. 410 и сл. ГПК има за цел да установи дали едно парично вземане е спорно и в случаите, при които е останало неоспорено от длъжника да даде по-бърза защита на кредитора чрез издаване на изпълнително основание – заповед за изпълнение /арг. чл. 404, т. 1, предл. 3 ГПК/, която да послужи да принудително изпълнение на притезанието по реда на чл. 442 и сл. ГПК.

От систематичното тълкуване на разпоредбите на чл. 423, чл. 424 и чл. 439 ГПК следва изводът, че влязлата в сила по реда на чл. 416 ГПК – като неоспорена в срок от длъжника заповед за изпълнение на парично задължение има правни последици, аналогични на влязлото в законна сила съдебно решение. Безспорно същата се ползва с изпълнителната сила, присъща на осъдителните решения и представлява съдебно изпълнително основание за удостоверените в нея парични вземания. Същевременно, заповедта за изпълнение има установително действие в отношенията между страните, като влизането ѝ в сила препятства оспорването на вземанията въз основа на обстоятелства или доказателства, които са били известни на длъжника и с които е разполагал или е можел да се снабди до изтичането на срока за възражение – арг. чл. 424 ГПК.

Вземането, установено с влязлата в сила заповед за изпълнение, може да бъде оспорено единствено по реда на чл. 423 ГПК и чл. 424 ГПК, които по характера си представляват

извънредни хипотези, с ограничено във времето приложение. Същевременно и в заповедното производство, в хода на което е издадено изпълнителното основание, допустима форма на защита е искът по чл. 439 ГПК, който обаче може да се основава само на факти, настъпили след изтичането на срока за подаване на възражение – арг. чл. 439, ал. 2 ГПК.

Всичко изложено дотук дава основание на съда да приеме, че влязлата в сила заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК има присъщото на съдебните решения установително действие в отношенията между страните, поради което спрямо удостоверените в същата вземания, от влизането и в сила, става приложим петгодишният давностен срок съгласно разпоредбата на чл. 117, ал. 2 ГПК. В този смисъл са и мотивите, изложени в Определение № 214 от 15.05.2018 г. по гр. дело 1528/2018 г. по описа на ВКС, IV гр. о., постановено в производство по реда на чл. 288 ГПК, в които е отразено, че влязлата в сила заповед за изпълнение формира сила на пресъдено нещо и установява с обвързваща страните сила, че вземането съществува към момента на изтичането на срока за подаване на възражение, в който смисъл са и Определение № 443 от 30.07.2015 г. по ч. тьрг. дело № 1366/2015 г., II т. о., ТК на ВКС, така също и Определение № 576 от 16.09.2015 г. по ч. гр. дело № 4647/2015 г., IV г. о., ГК на ВКС.

Следователно, спрямо процесните, оспорени от ищите вземания, за които по ч. гр. дело № 41958/2012. по описа на Софийски районен съд, 78-ти състав са издадени заповед за изпълнение на парични задължения въз основа на документ и изпълнителен лист от 12.09.2012 г. е приложим петгодишният давностен срок – арг. чл. 117, ал. 2 ЗЗД, започнал да тече от момента на влизане в сила на заповедта за изпълнение.

При извършване на преценката погасени ли са по давност процесните вземания от значение е не само изтичането на предвидения срок, но и бездействието на кредитора през този период, което да има за последица погасяване на правото му за принудително събиране на паричните притезания.

Съгласно разпоредбата на чл. 116, в. „в“ ЗЗД сред основанията за прекъсване на давността е и предприемането на действия за принудително изпълнение, като от прекъсването на давността започва да тече нова такава – арг. чл. 117, ал. 1 ЗЗД.

Събраните по делото доказателства водят до извод, че този давностен срок е бил прекъсван с конкретно поискани/извършени действия от вискателя, съотв. от съдебния изпълнител в хода на образуваните изпълнителни дела.

Първото такова действие е подаването на молбата 03.10.2012 г. от вискателя [институция] до ЧСИ Н.М. с искане за образуване на изпълнително дело за събиране на вземанията по процесния изпълнителен лист. Изясни се, че последната съдържа искане за прилагане на конкретни изпълнителни способности и изрично възлагане по чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ, както и, че въз основа на същата е образувано изп. дело № 20128410413596/2012 г. Съгласно посочената законова разпоредба по възлагане от вискателя частният съдебен изпълнител може във връзка с изпълнителното производство да проучва имущественото състояние на длъжника, да прави справки, да набавя документи, книжа и други, да определя начина на изпълнението, както и да бъде пазач на описаното имущество.

Предвид това и при съобразяване със задължителните разяснения, дадени в мотивите на т. 10 от Тълкувателно решение № 2 от 26.06.2015 г. по тълк. дело № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС, съдът счита, че тази молба на [институция], в качеството му на кредитор по изпълнителния лист, обективираща конкретни искания и възлагане по чл. 18 ЗЧСИ, и която е била приета от органа по принудителното изпълнение като редовна такава, е първото действие, което е довело до прекъсване на давността по отношение на процесните вземания и нова такава е започнала да тече, считано от следващия ден – 04.10.2012 г.

Съдът намира, че на основание чл. 115, ал. 1, б. „ж“ ЗЗД тази молба е довела и до

спиране на давностния срок за вземанията по изпълнителния лист, през време на изпълнителното производство, съобразявайки разясненията, дадени в Постановление № 3 от 18.11.1980 г. на Пленума на ВС, като нова давност е започнала да тече от момента на отмяната на тълкуването на правната норма, дадено с това постановление на ВС, извършена с т. 10 от Тълкувателно решение № 2 от 26.06.2015 г. по тълк. дело № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС. В мотивите на постановлението изрично е прието, че след образуване на изпълнителното дело, при висящност на изпълнителния процес, прекъснатата вече давност се спира, тъй като изпълнителният процес е също съдебен процес, част от гражданския такъв, каквато част е и предшестващото го исково производство, в хода на което давност не тече докато трае процесът. Този акт на върховната съдебна инстанция е отменен с Тълкувателното решение № 2 от 26.06.2015 г., която отмяна има действие занапред, а новото тълкуване на правната норма започва да се прилага именно от момента на постановяването на новия тълкувателен акт (в този смисъл Тълкувателно решение от 28.03.2023 г. по тълк. дело № 3/2020 г. на ОСГТК на ВКС, Решение № 170 от 17.09.2018 г. по гр. дело № 2382/2017 г. ГК, IV г. о. на ВКС).

Ето защо, докато е траел изпълнителният процес относно вземанията по образувани преди обявяването на Тълкувателно решение № 2/26.06.2015 г. по т. дело № 2/2013 г., ОСГТК, ВКС, изпълнителни дела, давност за тези вземания не е текла. За тях давността е започнала да тече от 26.06.2015 г., от когато е обявено за загубило сила ППВС № 3/1980 г.

Следователно, считано от 26.06.2015 г. действието на процесното спиране е преустановено, като от този момент е започнал да тече приложимият към вземанията петгодишен давностен срок, който поначало изтича на 26.06.2020 г.

При съобразяване с данните, следващи от приобщените писмени доказателства и заключението на вещото лице по съдебночетоводната експертиза, съдът приема, че след изтичане на периода, през който давността е спряла да тече – след 26.06.2015 г. спрямо длъжника Д. Н. не са предприети конкретни изпълнителни действия, които да са от естество да доведат до спиране/прекъсване на основание чл. 116, б. „в” ЗЗД на давностния срок за вземанията, по които същата е насрещно задължено лице. Такъв характер има молбата на вискателя от 05.10.2021 г. с искане за образуване на изпълнително дело за събиране на сумите по процесния изпълнителен лист, в т. ч. и срещу длъжника Д. Н., обективизираща искане за прилагане на конкретни изпълнителни способности и възлагане на правомощия по реда на чл. 18 ЗЧСИ. Тази молба обаче е депозирана след като вече вземанията на ответното Министерство спрямо този длъжник са били погасени по давност, поради което не е от естество да доведе до прекъсване на давностния срок.

В тази връзка съдът съобрази спирането на давността за вземанията по изпълнителния лист за срока от 13.03.2020 г. до отмяна на извънредното положение, доколкото съгласно Закона за мерките и действията по време на извънредното положение (ДВ бр. 34 от 09.04.2020 г.) за този период спират да текат давностните срокове, с изтичането на които се погасяват или придобиват права от частноправните субекти – арг. чл. 3, т. 2 от закона. Съгласно § 13 от Преходните и заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за здравето (ДВ, бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.) сроковете, спрели да текат по време на извънредното положение по Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, продължават да текат след изтичането на 7 дни от обнародването на този закон в "Държавен вестник". Законът е обнародван на 13.05.2020 г., поради което течението на давностния срок е възобновено на 21.05.2020 г. Следователно, процесният давностен срок по отношение на вземанията от Д. Н. е бил спрял за период от 2 месеца и 7 дни, а именно през времето от 13.03.2020 г. до 21.05.2020 г., поради което същият е изтекъл на 03.09.2020 г., а с това и преди подаване на молбата от 05.10.2021 г.

В тази връзка съдът намира за неоснователно оспорването на ответника, проведено с

отговора на исковата молба за прекъсване на давността с насрочване на опис на движими вещи спрямо този длъжник по разпореждане на ЧСИ от 06.10.2017 г., тъй като, от една страна по делото не се установи спрямо Д. Н. да е предприето такова действие (налице са данни за насрочване на опис, касаещ другите двама длъжници), а от друга страна само по себе си насрочването, без данни за извършване на опис, не е от естество да прекъсне давността.

По отношение на ищцата Р. Н. съдът намира, че след преустановяване на действието на спирането по реда на чл. 115, ал. 1, б. „ж“ ЗЗД, считано от 26.06.2015 г. са извършени изпълнителни действия, довели до прекъсване на давността за притезанията, претендирани от този длъжник, на основание чл. 116, б. „в“ ЗЗД. Съгласно разясненията, дадени в мотивите на т. 10 от ТР № № 2 от 26.06.2015 г. по тълк. дело № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС такИ. действия са насочването на изпълнението чрез налагане на запор или възбрана, присъединяването на кредитора, възлагането на вземане за събиране или вместо плащане, извършването на опис и оценка на вещ, назначаването на пазач, насрочването и извършването на продан и т.н. до постъпването на парични суми от проданта или на плащания от трети задължени лица. Предвид това и съобразявайки данните по делото за постъпвали суми за погасяване на вземанията на ищцата Р. Н., вследствие от конкретно предприети изпълнителни действия – наложени запори по вземания на длъжника от търговски банки и работодател, които плащания са от трети задължени лица и последното от които, в размер на сумата от 40 лева, съгласно изводите на вещното лице по съдебносчетоводната експертиза, е постъпило на 16.11.2017 г. (в който смисъл е и удостоверението на ЧСИ Н.М. от 19.08.2012 г.), то съдът приема, че това последно плащане е прекъснало давността и нова такава е започнала да тече от следващия ден – 17.11.2017 г.

По вече изложените съображения във връзка с длъжника в изпълнителния процес и ищца по делото Д. Н., този давностен срок, приложим към вземанията на вискателя от длъжника Р. Н. е спрял да тече за времето на извънредното положение – 13.03.2020 г. – 21.05.2020 г. и е бил прекъснат с подаването на молбата от вискателя от 05.10.2021 г. Считано от следващия ден – 06.10.2021 г. и до момента на образуване на настоящото дело по искова молба от 20.05.2022 г. приложимата петгодишна давност не е изтекла.

Ето защо, следва да се приеме, че вземането в размер на сумата от 611,74 лева – останалата непогасена чрез плащане главница по процесния изпълнителен лист от 12.09.2012 г. със задължено лице ищцата Р. Н., не е погасено по давност.

За прецизност на изложението съдът намира за необходимо да отбележи, че този извод не се разколебава от настъпилото прекратяване по закон на изпълнително дело № 3596/2012 г. по описа на ЧСИ М., за което е издадено постановление от 11.06.2021 г. на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК.

Посоченото прекратително основание настъпва *ex lege* – по силата на закона, считано от момента на изтичане на две години от последното действие, в който смисъл са и задължителните за съда разяснения, дадени в т. 10 от Тълкувателно решение № 2 от 26.06.2015 г. по тълк. дело № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС, но тази перемпция е без правно значение за давността. Касае се за различни правни институти, с различни правни последици: давността изключва принудителното изпълнение (но пред съдебния изпълнител длъжникът не може да се позове на нея и съдебният изпълнител не може да я зачете), а перемпцията не го изключва – обратно, тя предполага неудовлетворена нужда от принудително изпълнение, но въпреки това съдебният изпълнител е длъжен да я зачете. Ето защо, когато по изпълнителното дело е направено искане за нов способ, след като перемпцията е настъпила, съдебният изпълнител не може да откаже да изпълни искания нов способ – той дължи подчинение на представения и намиращ се все още у него изпълнителен лист. Единствената правна последица от настъпилата вече перемпция е, че съдебният изпълнител следва да образува новото искане в ново – отделно изпълнително дело, тъй като

старото е прекратено по право. Новото искане на свой ред прекъсва давността, независимо от това дали съдебният изпълнител го е образувал в ново дело, или не е образувал такова, тъй като във всички случаи той е длъжен да приложи искания изпълнителен способ – в този см. Решение № 73 от 24.02.2021 г. по гр. д. № 1747/ 2020 г. на ВКС, ГК, IV г. о, постановено по реда на чл. 290 ГПК.

Ето защо изпълнителните действия, извършени сред постановеното прекратяване (молбата за образуване на ново изпълнително дело от 05.10.2021 г.) на общо основание има прекъсващ давността ефект /в този смисъл Решение № 126/28.06.2022 г. по гр. дело № 3409/2021 г. на III г. о. на ВКС).

В заключение следва да се отбележи, че в настоящия случай макар и двете ищци да са страни, в качеството на длъжници по процесния изпълнителен лист, до извършените спрямо всяка от тях изпълнителни действия не са от естество да доведат до спиране/прекъсване на давностния срок по отношение на другата.

С оглед всичко изложено дотук, предявената искова претенция на ищцата Д. Н., основана на твърдения за недължимост на вземанията по процесния изпълнителен лист, поради погасяването им по давност в период след издаване на изпълнителния лист и преди образуване на настоящото производство, се явява основателна и следва да бъде уважена. Исковата претенция на ищцата Р. Н. в частта относно вземането за главница в размер на сумата от 611,74 лева е неоснователна – поради неизтичане на приложимия към вземането петгодишен давностен срок и следва да бъде отхвърлена.

По отговорността за разноски:

При този изход на спора право на разноски има ищцата Д. Н. – според уважената исковата претенция и ответникът – по отношение на защитата по исковата претенция на ищцата Р. Н. (с оглед основанията за частично прекратяване на производството по делото по този иск – липсата на правен интерес, респ. отхвърляне на иска в останалата му част). На основание чл. 78, ал. 1 ГПК в полза на ищцата Д. Н. следва да бъде присъдена сумата от 375 лева (1/2 част от общо направените и заявени за присъждани разноски от ишците) – сторени разноски по делото за държавна такса, депозит за експертизата и адвокатско възнаграждение. Заплащането на последното, в общ размер от 400 лева, съдът приема за доказано, предвид отразеното в представения по делото договор за правна защита и съдействие от 20.05.2022 г. (л. 438 от делото) плащане на сумата в брой, в която част същият има характера на разписка, удостоверяваща получаването ѝ – в т. см. т. 1 от Тълкувателно решение № 4 от 18.06.2014 г. по тълк. дело № 4/2013 г., ОСГТК на ВКС. На основание чл. 78, ал. 2, ал. 3 и ал. 8 ГПК поначало право на разноски за защитата срещу исковата претенция на ищцата Р. Н., има и ответникът. Същият не е претендирал такИ., нито с отговора на исковата молба, нито в проведените съдебни заседания, поради които разноски не следва да му бъдат присъждани. Сторените от ищцата Р. Н. разноски следва да останат за нейна сметка.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРЕКРАТЯВА производството по делото по предявения от Р. И. Н., с ЕГН: *****, с постоянен адрес: [адрес] против [институция], с Булстат [булстат] и адрес: [адрес] отрицателен установителен иск с правно основание чл. 439, ал. 1, вр. чл. 124, ал. 1 ГПК **В ЧАСТТА** относно признаване недължимостта на сумата над 611,74 лева до пълния предявен размер от 655,34 лева или за сумата от 43,60 лева, представляваща главница за наемна цена за ползването на недвижим имот съгласно извлечение от счетоводните книги, за сумата от 107,61 лева, представляваща лихва за забава за периода от 01.09.2009 г. до

31.08.2012 г., както и за сумата от 48,60 лева – разноски по делото, за които суми по ч. гр. дело № 41958/2012 г. по описа на Софийски районен съд, 78-ми е издаден изпълнителен лист от 12.09.2012 г.

ОТХВЪРЛЯ предявения от Р. И. Н., с ЕГН: *****, с постоянен адрес: [адрес] против [институция], с Булстат [булстат] и адрес: [адрес] отрицателен установителен иск с правно основание чл. 439, ал. 1, вр. чл. 124, ал. 1 ГПК **в останалата част** - относно признаване недължимостта на сумата от **611,74 лева**, представляваща останалата непогасена чрез плащане главница за наемна цена за ползването на недвижим имот съгласно извлечение от счетоводните книги, ведно със законната лихва за забава върху главницата, считано от 10.09.2012 г. до окончателното изплащане на вземането, за която сума по ч. гр. дело № 41958/2012 г. по описа на Софийски районен съд, 78-ми е издаден изпълнителен лист от 12.09.2012 г., въз основа на който е образувано изпълнително дело № [№]/2021 г. по описа на ЧСИ Н.М. с рег. № [№] на КЧСИ и с район на действие Софийски градски съд, поради новонастъпило обстоятелство – погасяване на правото на принудително изпълнение на вземането поради изтичане на погасителна давност.

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявения от Д. С. Н., с ЕГН: *****, с постоянен адрес: [адрес] против [институция], с Булстат [булстат] и адрес: [адрес] отрицателен установителен иск с правно основание чл. 439, ал. 1, вр. чл. 124, ал. 1 ГПК, че Д. С. Н. не дължи на [институция] сумата от 655,34 лева, представляваща главница за наемна цена за ползването на недвижим имот съгласно извлечение от счетоводните книги, сумата от 107,61 лева, представляваща лихва за забава за периода от 01.09.2009 г. до 31.08.2012 г., ведно със законната лихва за забава върху главницата, считано от 10.09.2012 г. до окончателното изплащане на вземането, както и сумата от 48,60 лева, представляваща разноски по делото, равняваща се на 1/3 част от общо присъдените разноски, за които суми по ч. гр. дело № 41958/2012 г. по описа на Софийски районен съд, 78-ми състав е издаден изпълнителен лист от 12.09.2012 г., въз основа на който е образувано изпълнително дело № [№]/2021 г. по описа на ЧСИ Н.М. с рег. № [№] на КЧСИ и с район на действие Софийски градски съд, поради новонастъпило обстоятелство – погасяване на правото на принудително изпълнение на вземанията поради изтичане на погасителна давност.

ОСЪЖДА [институция], с Булстат [булстат] и адрес: [адрес], на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, да заплати на Д. С. Н., с ЕГН: *****, с постоянен адрес: [адрес] сумата от **375 лева**, представляваща сторени разноски по делото.

РЕШЕНИЕТО в прекратителната му част подлежи на обжалване с частна жалба, пред Софийски градски съд, в едноседмичен срок от връчване на препис на страните, а в останалата му част – с въззивна жалба, пред Софийски градски съд, в двуседмичен срок от връчване на препис на страните

Съдия при Софийски районен съд: _____